

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА

у периоду од 2018. до 2022. године

*** ОПШТИНА БЕЛА ПАЛАНКА ***

УВОД

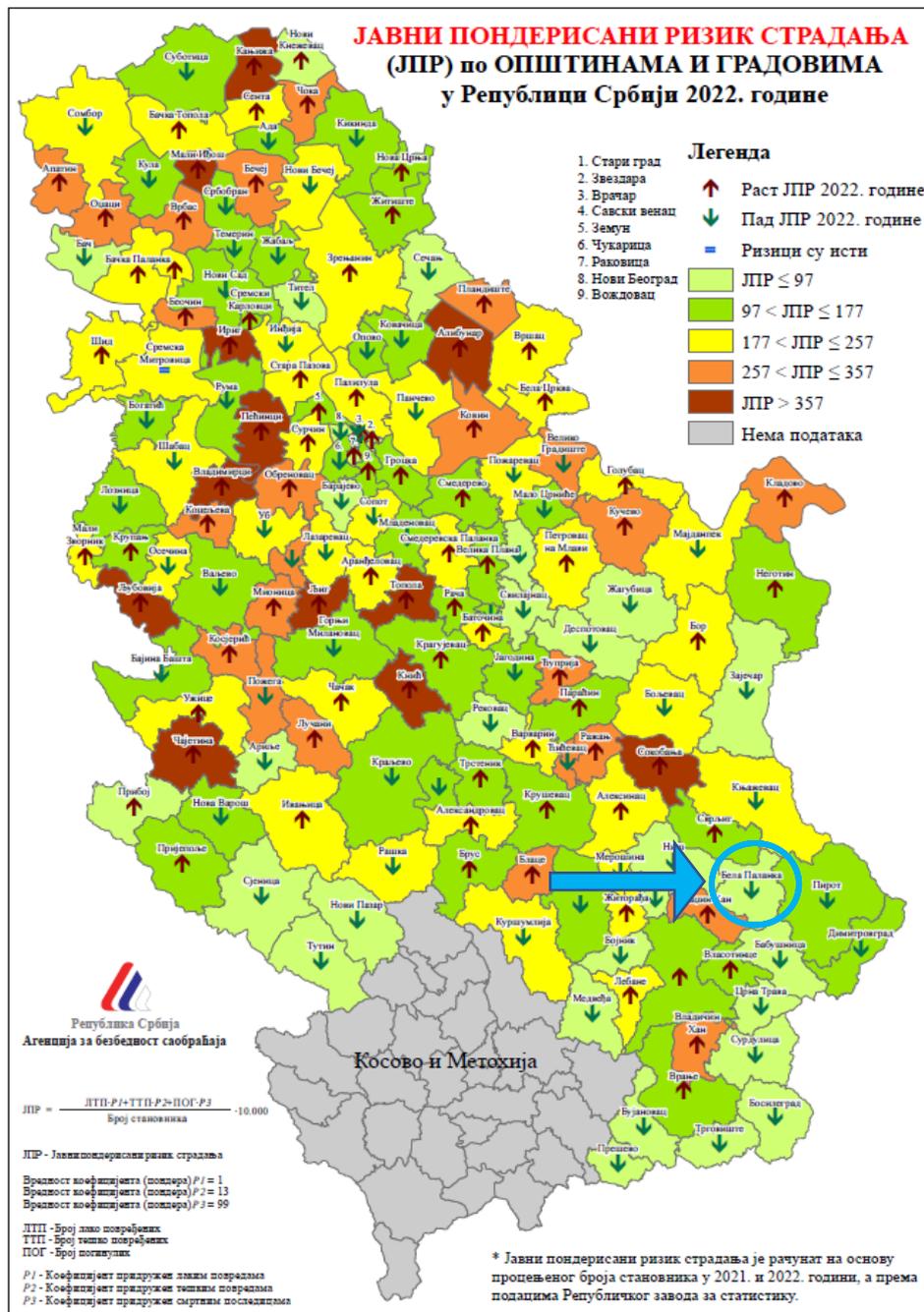
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се догодиле у периоду од 2018. до 2022. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2022. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Бела Паланка. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2018-2022. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Бела Паланка. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Бела Паланка.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

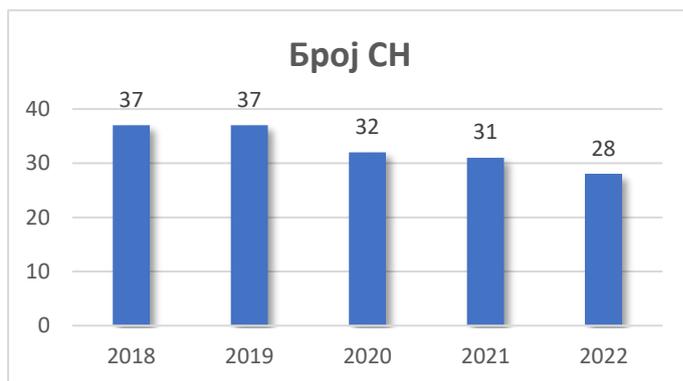
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**“, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analize-i-istrazivanja/baza-podataka> или директно преко линка <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2022. ГОДИНЕ

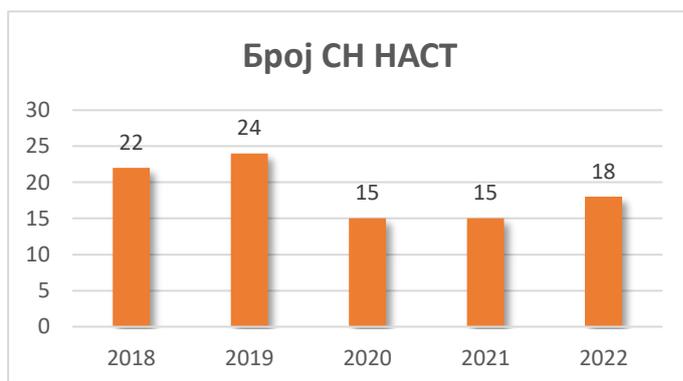

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2022. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2022. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Бела Паланка припада класи **веома ниске вредности ризика**, при чему је у 2022. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2021. годину. Ова локална самоуправа је на **20. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2022. годину.

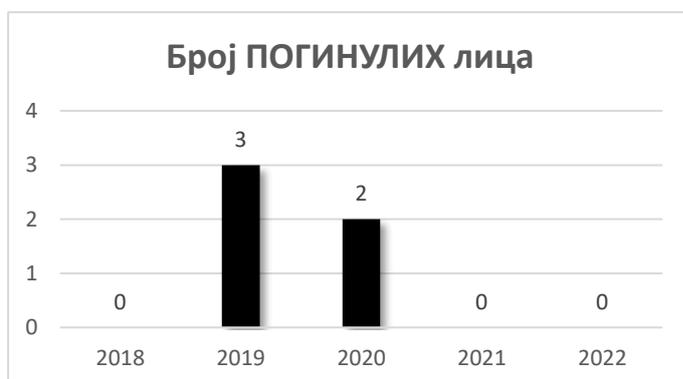
2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2018-2022. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је **165**.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је **94**.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је **5**.

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је **144**.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2018-2022. година)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

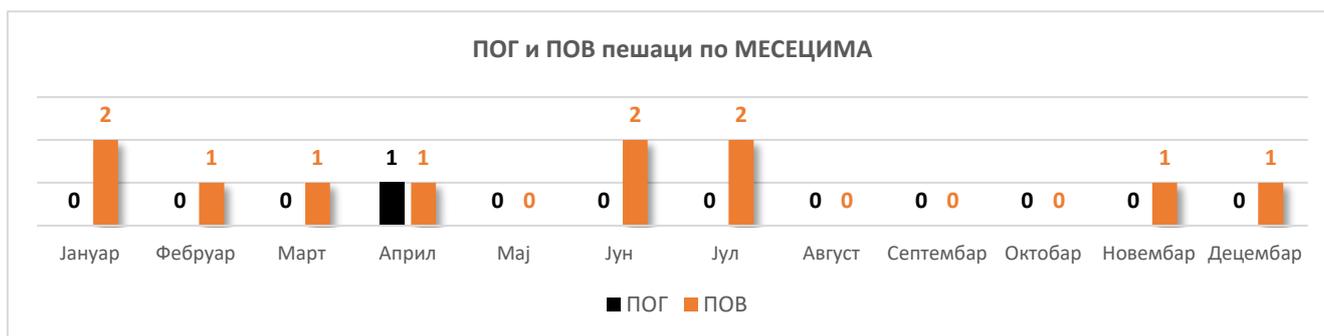

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГх99, ТПх13 и ЛТПх1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 15-30 година**.

4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Није било погинулих пешака, што чини **20% погинулих лица** у СН (у Србији пешаци чине 26% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је **11**, што чини **8% повређених лица** у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости **46-64** и **65+ година**.
- Пешаци највише страдају у **јануару, априлу, јуну и јулу**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака су **Возач - непромишљене радње** и **Возач - погрешно извођење радњи**.

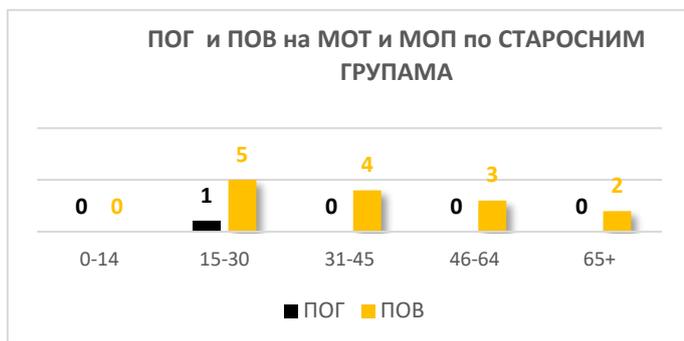
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

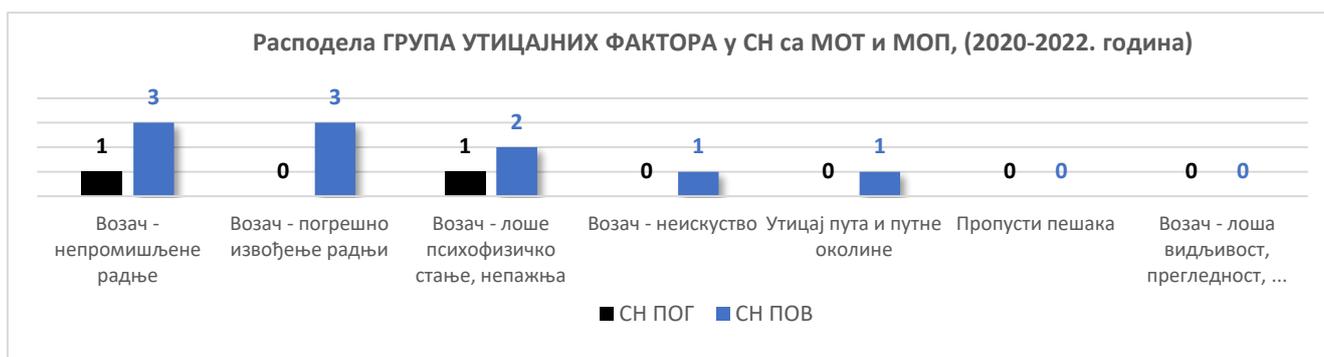
- Није било погинулих бициклиста у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 13, што чини 9% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 65+ година.
- Бициклисти највише страдају у септембру.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је Возач - погрешно извођење радњи.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

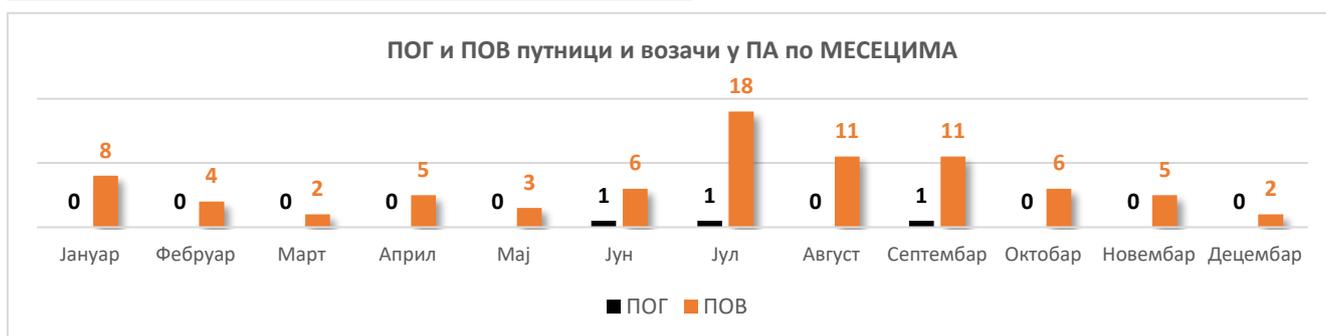
- Погинуло је једно лице на моторизованим двоточкашима, што чини 20% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 14, што чини 10% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 6% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јуну.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са МОТ и МОП најчешће су одабране група типова СН са једним возилом и СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је Возач - непромишљене радње.

7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

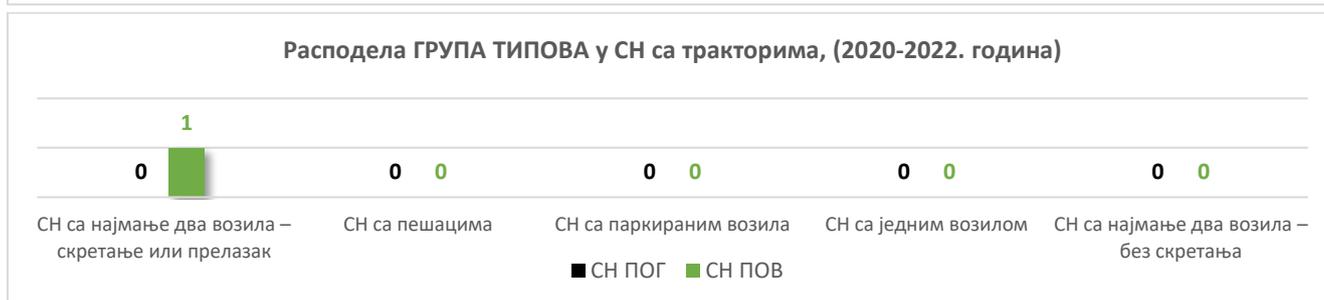
- Број погинулих лица у ПА је 3, што чини 60% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 45% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 81, што чини 56% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 63% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 46-64 година.
- Лица у ПА највише страдају у јулу.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са једним возилом.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - непромишљене радње.

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 3% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости **46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **мају** и **октобру**.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са тракторима одабрана је **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2020. до 2022. године групе **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора су **Возач - лоша видљивост, прегледност, ..., Возач - погрешно извођење радњи и Утицај пута и путне околине**.

9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

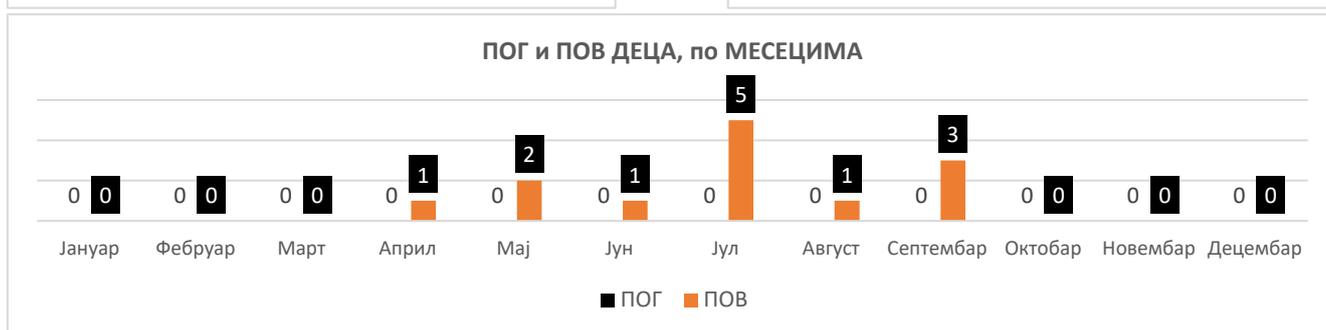
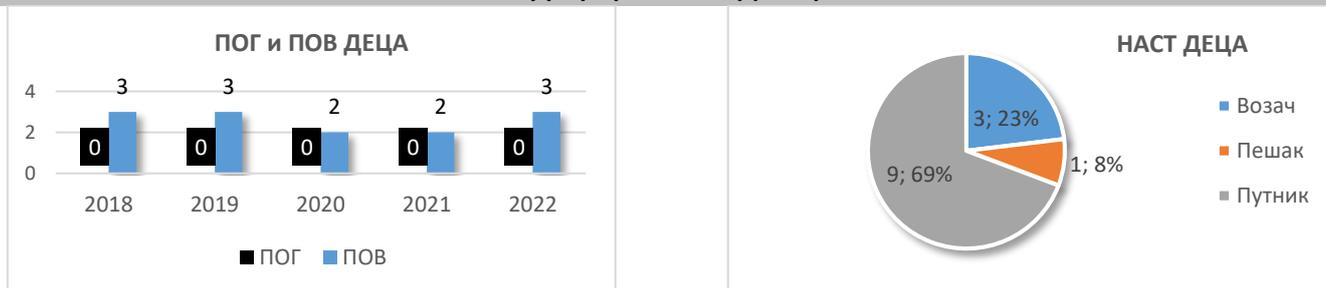

- Није било погинулих лица у СН са учешћем теретних возила у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 22% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у теретном возилу је међу лицима старости **15-30 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **августу**.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

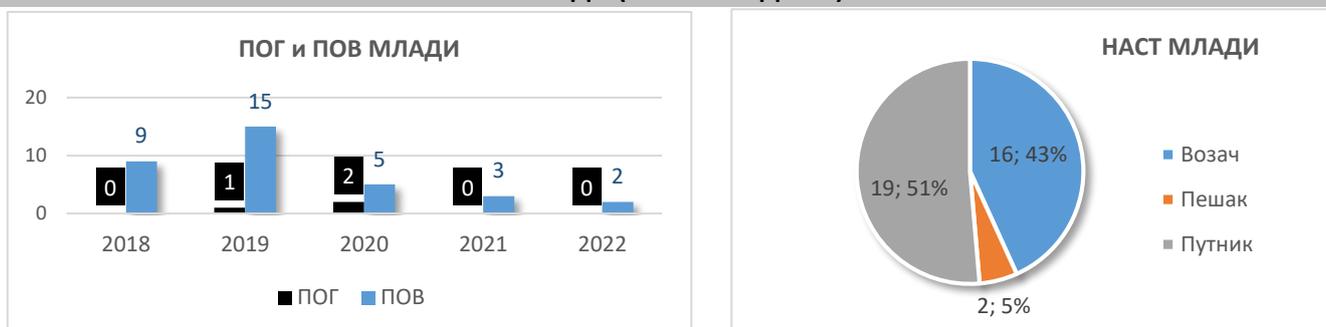
10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2018-2022. година)

ДЕЦА (0 – 14 ГОДИНА)

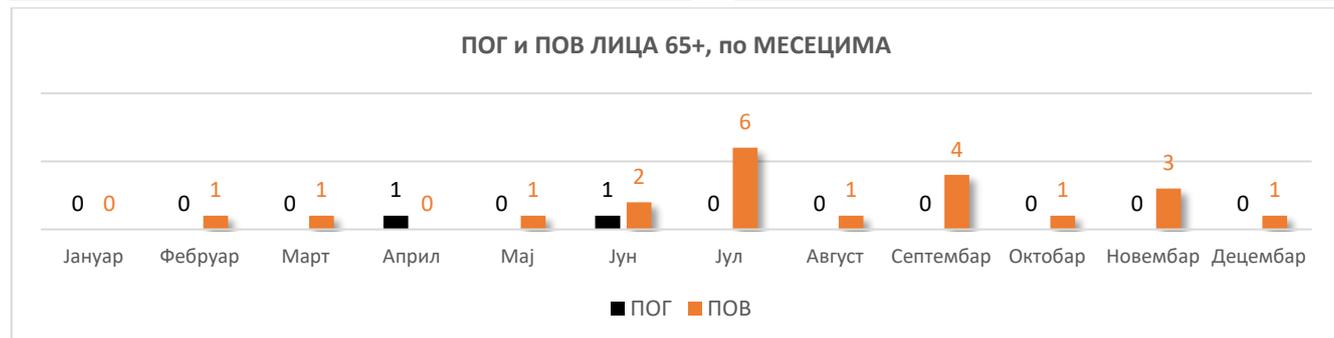
- Број повређене деце у посматраном периоду је **13**, док **није било погинуле деце**.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **69%**, деца пешаци **8%**, а деца возачи **23%**.
- Деца највише страдају у **јулу**.

МЛАДИ (15 – 30 ГОДИНА)

- Укупно су **погинула 3 млада лица**, односно **60%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 20% погинулих лица), док је **34 младих лица повређено**, што чини **24%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника (51%)**.
- Млади највише страдају у **јануару**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Укупно су **погинула 2 лица старија од 65 година**, што чини **40%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине 31% погинулих лица), док је **21 старијих лица повређено**, што чини **15%** од укупно повређених лица (у Србији она чине 12% повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (48%)**.
- Старији највише страдају у **јулу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2022. ГОДИНУ, за територију општине Бела Паланка

У Табели 1. су приказане вредности најважнијих индикатора безбедности саобраћаја у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2022. години на територији општине Бела Паланка. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Бела Паланка и Републику Србију (2022)

Индикатори	Индикатори	Насеље			Ван насеља			Ауто-пут			Укупно		
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА*	99,5	2	96,5	99,5	3	96,7	100,0	1	96,9	99,7	1	96,6
	ТВ*	100,0	1	92,2	100,0	1	90,4	100,0	1	89,6	100,0	1	91,0
	БУС*	90,0	37	85,1	90,0	38	84,9	80,0	34	89,0	86,7	78	85,6
Сигурносни појас	Возачи ПА	84,2	104	84,0	90,2	64	86,9	89,2	34	92,2	87,8	86	86,3
	Сувозачи ПА	87,2	33	79,6	78,6	116	82,1	66,7	46	84,8	77,5	123	81,3
	Предње седиште ПА	85,4	72	82,3	85,7	91	85,0	80,4	43	89,3	83,8	109	84,3
	Задње седиште ПА	0,0	150	16,8	0,0	149	20,2	14,0	35	24,7	4,7	145	19,3
	Возачи ТВ	66,7	31	47,0	66,7	44	51,2	93,3	1	51,7	75,6	16	49,6
	Сувозачи ТВ	57,1	75	57,4	100,0	1	59,2	100,0	1	41,6	70,0	37	56,2
	Предње седиште ТВ	64,9	37	48,6	68,8	34	52,5	93,5	1	50,2	75,0	16	50,6
	Возачи БУС	30,0	49	20,9	30,0	67	28,8	65,0	7	36,3	41,7	35	26,2
	Сувозачи БУС	0,0	53	26,4	0,0	61	30,2	0,0	22	33,3	0,0	85	29,0
	Предње седиште БУС	28,6	52	21,4	28,6	78	28,9	61,9	7	36,0	39,7	40	26,5
Заштитни системи за децу	Дечије седиште*	70,0	74	68,3	80,0	45	70,6	100,0	1	82,6	83,3	27	71,0
	Сигурносни појас*	35,0	107	46,6	65,0	50	46,8	58,3	29	60,4	53,1	78	48,3
	Укупно – деца*	56,0	99	58,4	74,0	38	60,3	81,5	14	73,0	70,8	52	61,0
Заштитни системи – сви у ПА*		76,5	82	74,4	77,6	89	77,0	74,6	41	81,4	76,2	101	76,4
Заштитне кациге	Возачи mopеда	40,0	116	69,2	55,0	91	69,4	N/A	N/A	N/A	48,6	121	69,2
	Путници на mopедима	33,3	42	65,3	50,0	33	76,3	N/A	N/A	N/A	42,9	48	70,7
	Возачи и путници на mopедима	38,9	115	68,4	54,2	94	71,2	N/A	N/A	N/A	47,6	117	67,3
	Возачи мотоцикала	66,7	118	88,9	80,0	88	85,3	N/A	N/A	91,0	75,0	109	87,7
	Путници на мотоциклима	N/A	N/A	76,6	N/A	N/A	82,0	N/A	N/A	93,1	N/A	N/A	80,3
	Возача и путника на мотоциклима	66,7	117	87,3	80,0	84	84,9	N/A	N/A	91,2	75,0	106	86,8
	Mопедиста и мотоциклиста	42,9	138	76,1	58,6	122	77,3	N/A	N/A	91,2	52,0	135	76,1
	Бициклисти	0,0	59	5,8	0,0	36	5,5	N/A	N/A	N/A	0,0	69	5,7
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло*	N/A	N/A	83,9	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	83,9
	% прелазака на ОПП*	62,9	118	69,4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	62,9	118	69,4
	% исправних прелазака*	62,9	125	75,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	62,9	125	75,0
	% исправних прелазака деце*	74,0	99	76,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	74,0	99	76,1
	% прелазака без ометања*	97,7	36	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	97,7	36	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

* – индикатори који се први пут мере или се први пут посматрају „позитивистички“.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности. Вредност овог индикатора се није значајно мењала претходних година.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора у посматраној ЛС је испод републичког просека и износи свега 4,7%. Посматрана ЛС је међу 20 најлошијих према овом индикатору.
- **Понашање пешака.** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији средњих и веома ниских вредности.

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је бољи од републичког просека и припада категорији високих вредности. Посматрана ЛС је најбоља у држави по посматраном индикатору.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Иако спада у категорију ниских вредности индикатора, коришћење дечијих седишта у посматраној ЛС је међу 55 најбољих и за око 10% веће у односу на национални просек.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Бела Паланка, У ПЕРИОДУ ОД 2018. до 2022. ГОДИНЕ

- Догодило се **укупно 165 саобраћајних незгода**, од којих је **94 саобраћајних незгода са настрадалим лицима**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 5 лица**, док је теже и лакше **повређено 144 лица**.
- Успостављен је опадајући тренд броја погинулих, док осцилира код броја повређених лица.
- **Погинуо је један пешак**, што чини **20%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Није било погинулих бициклиста** у СН.
- **Погинуло је једно лице на моторизованим двоточкашима**, што чини **20%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- **Погинуло је 3 лица у ПА**, што чини **60%** од укупног броја **погинулих лица** у СН.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника био трактор**, није било погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је **један од учесника било теретно возило**, није било погинулих лица.
- У посматраном периоду **повређено је 13-оро деце**, док **није било погинуле деце** у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству **путника (69%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 3 младих**. Млади чине **60%** од укупног броја **погинулих лица** у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника (51%)**.
- У саобраћајним незгодама **погинуло је 2 лица старијих од 65 година**, што чини **40%** од укупног броја **погинулих лица**. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА (48%)**.
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у **јулу**.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Светлана Миљуш

Бојана Миљковић

Младен Ковач

Ивана Панић

Контакт подаци

+381 11 3117 298

istrazivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.